

Дата: 24.03.22

Клас: 3 – Б

Предмет: літературне читання

Вчитель: Лисенко О. Б.

Тема: Робота з дитячою книжкою. Робота з різними джерелами інформації, що відкривають таємниці світу природи, техніки, сучасних відкриттів.

Мета: розширити уявлення дітей про сучасні роботи з книгою; навчати помічати незвичайне у звичайному; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів; збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до читання.

Хід уроку

1. Організаційний момент.

Приготуйте, будь ласка, все, що потрібно для уроку: підручник, зошит, ручку, олівці.

Старанно працюйте. Не забувайте робити хвилинки відпочинку та релаксації під час уроку.

2. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ УРОКУ.

- Щодня ми отримуємо нові повідомлення або інформацію.
- А що таке інформація?
- З яких джерел ми можемо отримувати інформацію?
- Сьогодні ми з вами розглянемо ці питання.

3. РОБОТА ЗА ТЕМОЮ УРОКУ.

1) Тематика інформації:

- сторінки історії;
- розповіді про письменників, відомих людей;
- традиції та звичаї українського народу;
- новини і т.д.
- З яких джерел ми можемо отримувати інформацію на обрану тему?

Розгляньте уважно слайди (внизу).

Джерела інформації:

- Телебачення
- Книги
- Інтернет
- Журнали
- Спілкування з однолітками
- Спілкування із сім'єю

Які з перелічених джерел інформації доступні вам?

2) Дослідницька робота.

- Сьогодні ми проведемо дослідження про походження назви однієї з річок нашого міста - Інгулець.

- З яких джерел ми можемо отримати дану інформацію? (*Енциклопедії, Інтернету, спілкування з дорослими*)

Джерело інформації - **ГЕОГРАФІЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ**

Вже понад два століття історики не можуть з'ясувати, які річки значаться у Геродота під назвою Пантікап та Гіпакіріс. Одні вважають – Інгулець та Інгул. Інші їм заперечують. Логіка і детальне вивчення Геродотових "Історій" доводять: Пантікап – то Інгулець, Гіпакіріс – Інгул. Назва походить від слова "пант" – риба, тобто рибна річка. Енциклопедії пояснюють походження назви – "рибний шлях". Справді, Пантікапей торгував рибою з багатьма державами. Нарешті, на карті французького інженера і картографа Боплана, яку він склав у 1630-1647 роках, перебуваючи в Україні, вперше зустрічаємо назву – Інгулець. У літопису Самійла Величка знаходимо цілу низку Інгулів: Інгул Великий та Інгул Малий, Інгулець та Інгулець Малий, річки Інгульська, Вища Інгульська. (Ці назви літописець подає станом на 24 листопада 1697 року).

Джерело інформації – **ВІКШЕДІЯ**

Згідно з Топонімічним словником України, слово Інгулець тюркського походження. Є кілька тлумачень слова:

- від турецького *ängül* — «тихий, ледачий»,
- від тюркського *енгел* — «перешкода»,
- від татарського словосполучення *ени-гьол* — «нове озеро» (її так могли назвати за русло, що розширюється),
- від татарських слів *ін* — «печера» і *галь* (гуль) — «річка» (ще скіфи вміли копати печери уздовж берегів річок для зимовища своїх табунів).
- від монгольської: *ен гол* — широка річка.

Джерела інформації – ЛЕГЕНД

[Ред.] Генгулець

Поверталися наші чумаки з Криму додому. Ледве ступали стомлені воли, тягнучи важкі вози із сіллю. Та ось вони неначе оживали і починали рухатися веселіше. Поглянувши на волів, чумаки і собі починали прислухатись. Десь здалеку долинав неясний гул. І тоді промовляв якийсь із чумаків до своїх товаришів: «Ген гулець чути, скоро вдома будемо.» То гула річка, минаючи на своєму шляху пороги. Люди, які інколи їздили з чумаками, не розуміли, про що йде мова, та і почали називати річку, повз яку проїздили, — Генгулець. А згодом назва змінилася на Інгулець та так назавжди і залишилася.

Записано Анастасією Степаненко у 30-ті роки, Чорногорка

[Ред.] Монголець

Колись у прадавні часи захопили наші землі татаро-монгольські орди. Завойовники тут же стали давати місцям у безкрайніх степах - річкам і озерам свої назви. Деякі з тих назв залишилися від них і до цього часу, інші - змінилися.

Та ось наші предки нарешті прогнали завойовників зі своєї землі, а разом з тим пішли зі степів і деякі їхні назви. Але степову річку люди й далі кликали Монгольцем. Їхні діти називали її Мунгольцем чи Мингольцем. А вже внуки й правнуки - Інгульцем.

Записано Анастасією Степаненко у 30-ті роки, Чорногорка.

4. Підсумок уроку.

Домашнє завдання.

Підручник «Сонячні вітрила» ст. 88 – 96, прочитати, відповісти на питання.